

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2017

Vapaa-aikatoimiala

Palvelualue: Liikuntapalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus täydentää toimialan strategista sopimusta. Tässä sopimuksessa määritellään kaupungin strategiasta, strategisten ohjelmien linjauksista sekä liikuntalautakunnan painopisteistä johdetut liikuntapalveluja sitovat tavoitteet.

1 Lähtökohdat

1.1 Lyhyt kuvaus toiminnasta

Liikuntalautakunnan tehtäväalueena on liikuntalaissa (390/2015) säädetyllä tavalla luoda yleisiä edellytyksiä liikunnalle paikallistaloudella. Liikuntapalvelut luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunnan edistämistä tehdään eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä. Liikuntalain mukaisesti liikuntapalvelut luo liikuntaedellytyksiä asukkaita osallistaen ja kuullen. Turkulaisten liikuntaaktiivisuutta arvioidaan säännöllisesti.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujohtaja
Markus Kalmari

Liikuntapaikkayksikkö

Liikuntapaikkapäällikkö
Oskari Nummi

Liikkumaan aktivointi

Liikuntapalvelupäällikkö
Minna Lainio-Peltola

Järjestöliikunta

Järjestöliikuntapäällikkö
Terhi Anttila

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Juha Sipilän hallituksen yksi nuorisotyöhön liittyvä kärkihanke on Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE 2016 – 2019. Sen yhtenä tavoitteena on, että palvelut järjestetään lapsi- ja perhelähtöisesti hallinnonrajat ylittäen. Muutosohjelmalla vahvistetaan vanhemmuutta ja matalan kynnyksen palveluja. Lähtökohtana on lapsen etu ja perheiden monimuotoisuus.

Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelmassa, Sivistyksen suunta, linjataan kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa vuoteen 2025. Palvelujen tuottaminen edellyttää kunnilta yhteistyötä, ketteryyttä, joustavuutta sekä uuden teknologian hyödyntämistä. Vapaa-aikatoimialan liikuntapalveluille määritellyissä visioissa:

- Kuntalaiset liikkuvat terveystensä kannalta riittävästi ja saavat siitä iloa, elämyksiä ja työkykyä. Kuntien **liikuntapalvelut** ovat kohtuuhintaisia ja helposti saavutettavissa. Ennaltaehkäisevänä työmuotona terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta on koko kunnan yhteinen asia.

Turussa muun kielisten perheiden määrä kasvaa. Turvapaikan hakijoita ja kotouttamisen piiriin tulevia uusia, eri-ikäisiä asukkaita ennakoidaan olevan aikaisempaa enemmän. Asukkailta ja henkilöstöltä edellytetään valmiuksia toimia eri kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Visio: Turku liikuttaa – kaikkia!

Missio: Liikkuminen elämäntavaksi!

Päämäärät: Liikkuminen ja hyvinvointi. Liikunta ja vetovoima.

PAINOPISTEET

Liikunnallinen ja yhteisöllinen elämä

- Kaikenikäisten liian vähän liikkuvien aktivointi
- Yksinäisten mukaansaaminen
- Sosioekonomisten terveyserojen kaventaminen
- Ylipainoisuuden vähentäminen

Liikkuvat nuoret

- Dropoutin & Dropoffin vähentäminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Nuorten ”liikuntatakuu”

Houkuttelevat liikkumisolosuhteet

- Hyvä liikkumisen arki
- Saavutettavat liikuntapaikat

Vireä seuratoiminta

- Seurojen toimintaedellytysten edistäminen
- Seurayhteistyön tiivistäminen
- Yhteiskuntavastuuseen kannustaminen

Menestyvä urheilukulttuuri

- Olemassa olevien harjoituspaikkojen laadun turvaaminen
- Urheiluakatemiayhteistyö
- Urheilukulttuurin tukeminen
- Monipuoliset urheilutapahtumat

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €			
Liikuntalautakunta	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017
Toimintatulot	3 827	4 122	4 165
Toimintamenot	21 407	22 322	22 796
Toimintakate	-17 580	-18 199	-18 631
Muutos-%		3,5 %	2,4 %

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017
Htv	94,7	94	95,5
Palkat ja palkkiot	3 255 057	3 227 755	3 406 974
Sijaistus %	30,9	30,9	30,9
Sairaspoissaolo	3,5	3,5	3,5

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017
Tilat yhteensä (m ²)	73 540	71 740	78 305
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	73 540	71 740	78 305
Muut tilat (m)			
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130
Lisätietoja: Luvut perustuvat 16.2.2016 tilanteen ennusteeseen. Sampपालinnan maauimala 6/2017 alkaen, neliölisäys mukana.			

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategiasta johdetut tavoitteet

Strategisen sopimuksen tavoite	Linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen projekti, hanke tai toimenpide	Salkunhallinnassa mukana (K/E)	Mittari/ seurantaväli	Toteuma 2016	TAE 2017 (tavoitetaso)	Vastuu (tulosalue/ yksikkö)
Terveiden elämäntapojen edistäminen.	2.1.1 / Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.	Liikunnallinen ja yhteisöllinen elämä: Liikunnan palveluohjauksen kehittämisen eri hankkeiden ja yhteistyökumppaneiden kautta aktivoiminen tarpeessa oleville työikäisille ja kotona asuville yksinäisille ikäihmisille.	K	Yhteistyön ja työnjaon kehittäminen Hyton ja mm. eri työllistämishankkeiden kanssa.	Nytilanne analysoitu.	Uusien toimintatapojen luominen.	Liikkumaan aktivointi

Aktiivisuuden edistäminen alue- ja kohderyhmätyöllä	2.3.1 / Tuetaan kaupunkilaisten omaan oivalukseen perustuvaa aktiivisuutta. Tuotetaan toimialojen ja palvelualueiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja. Toteutetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja	Vapaa-aikatoimialan alue- ja kohderyhmätyöhön osallistumisella aktivoidaan vähän liikkuvia viemällä liikuntapalveluiden eri kohderyhmien tuotteiden toimintoja sosioekonomisesti haastaville alueille.	E	Aktiivinen osallistuminen yhteistyöhön. Uusien alueellisten toimintojen määrä.	Toimintojen alueellinen jakautuminen arvioitu.	Uusien alueellisten ryhmien kautta saatu vähän liikkuvia aktivoitua.	Liikkumaan aktivointi
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien kuntalaisten määrä kasvaa	2.1.1/ Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa.	Liikkuvat lapset ja nuoret sekä liikunnallinen ja yhteisöllinen elämä: Luodaan hallituksen kärkihankkeen: "Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset oppimisympäristöt peruskouluihin" avulla koulupäivän aikaista kokonaisaktiivisuutta, iltapäivien matalan kynnyksen harrastetoimintaa yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa sekä aktivoivia olosuhteita.	K	Hanke käynnistetty molemmilla osa-alueilla: koulupäivän aikainen fyysisen aktiivisuuden lisääminen sekä koulupäivän jälkeinen matalankynnyksen harrastetoiminta. Fyysisen aktiivisuuden mittareita kehitetään tai otettu käyttöön yhteistyössä kansallisen Liikkuva koulu –verkoston kanssa.		Hanke toimii sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti: kaikissa turkulaisissa peruskouluissa on iltapäivisin matalankynnyksen liikunnallista harrastetoimintaa sekä koulupäivän aikainen oppilaiden fyysinen toiminta on lisääntynyt.	Liikkumaan aktivointi ja Järjestöliikunta

Uudet yhteistyötavat kulttuuri-, liikunta- ja nuorisjärjestöjen kanssa	2.3.2/ Avustusjärjestelmää uudistetaan ja yhtenäistetään tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita. 2.3.7/ Kehitetään liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.	Avustusten ja kumppanuuden kehittäminen. Samansuuntaisten toimintamallien toteuttaminen toimialan sisällä, kaupungin yhteisiä linjauksia noudattaen KH:ssa 4.4.2016 hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti.	E	Toimintamallien arviointi ja toteuttaminen	Yhteistyö aloitettu ja kumppanuuksia käynnistetty	Toimintamallit kirjattu ja otettu käyttöön esimerkiksi Liikkuva koulu – hankkeen kumppanuuksena järjestöjen kanssa.	Järjestöliikunta
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien kuntalaisten määrä kasvaa	2.3.3./ Lisätään asukas- ja asiakastiedon hyödyntämistä osana suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyötä.	Vuorajakoperiaatteiden uudistaminen ja päivittäminen. Eri liikuntatiloihin ja käyttäjiin kohdistuvat vuorojaolliset toiminpiteet tarkistetaan ja päivitetään vastaamaan liikuntapaikkaverkoston nykytilannetta.	E	Uusien vuorajakoperiaatteiden toteuttaminen ja hyväksyttäminen lautakunnalla.	Uusien periaatteiden ja toimintamallien työstäminen aloitettu.	Uudet periaatteet ovat hyväksytyt lautakunnassa ja otettu käyttöön.	Järjestöliikunta ja liikuntapaikkaosasto
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien kuntalaisten määrä kasvaa	2.1.1 / Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.	Peruskorjataan ja kehitetään kaupungin hallinnassa olevaa liikuntapaikkaverkostoa investoimalla ja panostamalla ylläpitoon yhteistyössä kiinteistötoimialan ja konsernihallinnon kanssa. Ylläpidetään ja kehitetään Turun kaupungissa olevia liikuntapaikkoja rakentavassa ja avoimessa yhteistyössä kolmannen ja yksityisen sektorin kanssa.	E	Investointisuunnitelma	Vuoden 2017 kohteiden valmistelu	Vuoden 2017 kohteiden toteuttaminen Selvitykset voimistelu- ja jäätöliikuntaolosuhteiden, sekä jalkapallokenttien ylläpidon ja vuorojaon kehittämiseksi tehty ja mahdollisista muutoksista sovittu.	Liikuntapaikkaosasto

		Suunnataan kaupungin investointien ja ylläpidon painotukset liikuntapaikasuunnitelman linjausten mukaisesti. Priorisoidaan Kupittaa, Urheilupuiston ja Impivaaran liikuntakeskuksia, aluekeskuksia, kuntoratoja, uimalaitoksia, kuntosaleja, sisäliikuntatiloja sekä koulujen kenttiä. Haetaan niin ikään synergisiä yhteistyökuvioita muiden toimijoiden kanssa ko liikuntapaikoilla. Vuosien 2017-2020 ulkoliikuntapaikkojen investointikohteet erillisessä liitteessä.				Palloiluhallin käyttöön- otto valmisteltu vuoro- jaon, ensikertaisen ka- lustaminen Sampalinnan maa- uimalan peruskorjauk- sen jälkeinen käyttöön- otto	
--	--	---	--	--	--	--	--

Muut tavoitteet

Tavoitteen peruste (uudistamisohjelma, muu)	Palvelualueen tavoite (=toimenpide, projekti, hanke, muu)	Salkunhal- linnassa mukana (K/E)	Mittari/ seurantaväli	Toteuma 2016	TAE 2017 (tavoitetaso)	Vastuu (tulosalue/ yk- sikkö)
Rajattomasti liikuntaa -hanke seudullisena yhtiestyömuotona	Rajattomasti –liikuntaa hankkeen ke- hittäminen Turun näkökulmasta	K		Arvoidaan Rajattomasti – liikuntaa Turun Seu- dulla hankkeen tuloksia	Hankkeen tulevaisuu- den toimintamalli sovittu	Liikuntapalvelut Kaikki yksiköt
Liikunta ja –urheilutapahtumat osana kaupungin vetovoimai- suutta	Liikunta- ja urheilutapahtumat	K			Konsernihallinnon ja lii- kuntapalveluiden yh- teistyönä on ra- kennettu liikunnan suur tapahtuminen stra- tegia ja toimintamalli	Liikuntapalvelut Kaikki yksiköt
Sportti-Turku –konseptin jatko- hittäminen ja vahvistaminen	Tunnistetaan Turun liikuntakulttuurin vahvuuksia kansallisessa verkostossa Turun vetovoimatekijöinä, joiden poh- jalta ja strategisia tavoitteita edistäen kumppanuuksia paikallisesti ja kansal- lisesti	K			Lisääntyneet kumppa- nuudet paikallisesti ja kansallisesti, joiden kautta Turku vahvistuu liikunnan ja urheilun osaamiskeskittymänä	Liikuntapalvelut

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Taulukko sisältyy toimialan Strategiseen sopimukseen.

5.2 Palvelualueen tavoitteet

Kunta 10- mittarit, tulokset joka toinen vuosi	Toteutuminen 2012	Toteutuminen 2014	Palvelualueen tavoite TAE 2017
Kehityskeskustelujen käyminen	66,2	60,7	70
Kehityskeskusteluja hyödyllisinä pitävät	36,5	23,8	40
Työn palkitsevuus	2,24	2,15	2,3
Työilmapiiri	3,40	3,42	3,5

6 Tunnusluvut

6.1 (Tavoitteelliset) tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2014	TAM 2015	Arvio 2016 toteutu- masta	TAE 2017	Seuranta- väli
Stipendin saaneiden nuorten urheilijoiden määrä (yksilö+joukkue)	L/V	36 + 4	51 + 11	50 + 10	50 + 10	1krt/v
Toiminta-avustusta saaneiden seurojen harrastajamäärä	S/P	59 936	56 606	55 000	57 000	1 krt/v
Uimalaitosten (Impivaara, Petrelius) kävijämäärä yhteensä	V	584 195				1 krt/v
Jäähallien (Impivaara, Varissuo) kävijämäärä yhteensä	V	201 460				1 krt/v
Koulujen salien ja palloiluhallien käyttöaste	V	66,37%				1 krt/v
Aktivointiosaston käyntikerrat	V	86.345	83.288	84.000	84.000	1 krt/v
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahal- lit ja -rannat, salit), ast. 1-5, FCG/Kapa	L/V	3,85				2 vuoden välein
Kuntalaisten 18-79 v tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottami- seen, ast. 1-5 (FCG/Kapa)	L/V	3,78				2 vuoden välein

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

K/T= Kysyntä/tarve

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus